

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου,

Μοῦ γράφεις πὼς οἱ κυρίες τῶν Ἀθηνῶν, μολονότι νόστιμα ντύνονται καὶ πολλὰ εἶνε κομψότατες, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τίποτε ξεχωριστὸν ἢ μίαν ἀπὸ τὴν ἄλλη, κ' εἶνε σχεδὸν ὅσιν κοῦκλες τῆς ἴδιας πάστας μὲ τὴν ἴδια φορεσίαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο στὴν ἴδιαν ὥραν ἀπὸ τὸν ἴδιον τεχνίτην καμωμένες. Καὶ νομίζεις πὼς μπορεῖ κανεὶς ν' ἀκολουθῆ τὸ δρόμον τοῦ συρμοῦ χωρὶς νὰ χάνῃ μαζὶ καὶ τὸ δικό του δρόμον· καὶ λὲς πὼς οἱ γυναῖκες θὰ κέρδιζαν ἂν νύτταζαν ὄχι νὰ ντύνονταν στὰ τυφλά κατὰ τὰ παρισιὰ φιγορνίγια, μὰ, πρῶτον κ' ἀπ' ὅλα, νὰ συμβιβάζουν ἢ καθμιᾶ τὴ μὸδα μὲ τὴ φυσικὴν τῆς τὴν κατασκευὴν, χρῶμα, κομὴν, ἀνάστημα, θρέψιμον, ἔδναμιν, χαρίσματα, ἐλαττώματα κτ.κτ. Καλὰ εἶν' αὐτὰ καὶ ἄγρια· μὰ πιστεύω πὼς εἶνε ἀνατόρθωτα ὄχι μόνον στὴν πρωτεύουσά μας, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἄλλο μέρος ἀπὸ τὰ λεγόμενα πολιτισμένα. Προχθὲς ἴσα ἴσα διάβαζα στὴν παρισιανὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συστημάτων» τὸ ἄρθρον τοῦ εἰδικοῦ χρονογράφου τῶν συρμῶν καὶ εἶδα κ' ἐκεῖ τὸ ἴδιον τὸ παράπονον· πὼς δὲν ταιριάζουν οἱ γυναῖκες τὴν ἀνάγκην τῆς μὸδας μὲ τὸν ξεχωριστὸν ἀέρα τῆς καθμιᾶς· ἔξαιρα βάζουν χρῶματα ποῦ δὲ στέκουνε στὸ πρόσωπόν τους καὶ φορτώνονται συρρίσματα ποῦ κάνουν ἄλλες νὰ εἶνε ζωγραφικὰς κ' ἄλλες νὰ εἶνε καρνατωδῆς. Καὶ ὅταν τέτοια λέγονται γιὰ τὰς παρισιάνες, ποῦ ζοῦνε στὴν πηγὴ τῆς μὸδας καὶ κρίνονται βασιλίτισσες τοῦ γούστου, πὼς ἔχεις τέτοιαι ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὰς Ἀθηναῖες μας! Ἀλλὰ δὲ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλοιῶτικα· θαρρῶ πὼς δύσκολα συμβιβάζεται τελευταῖος συρμὸς καὶ προσωπικὸ γούστο, μὸδα κ' ἐλευθερία. Γιατὶ καὶ τ' εἶνε ἡ μὸδα; Κάτι ὅσον ἐκθετο ποῦ τὸ περιμαζεύεις, χωρὶς νὰ ξέρῃς ποῖος τὸ γέννησε· καὶ ποῦ δὲ ξῆ περισσότερο ἀπὸ ἓνα ἢ δύο χόρνια, ποῦ σώνεται σήμερον σὰ μυροῦδιᾶ ποῦ χρὲς εἶχεις ρίξει στὸ μαντὶλ σου· καὶ ποῦ ὅσον περᾶση περνᾶει τόσο κ' ἡ χάρις του, ὥστε νὰ τὸ θυμᾶσαι καὶ νὰ γελᾶς ἢ νὰ ντρέπεσαι, γιὰ λογαριασμόν του καὶ γιὰ λογαριασμόν σου. Κάτι χωρὶς νοῦν καὶ χωρὶς καρδίαν ποῦ σὲ κάνει κ' ἐσέναν ἄβουλον καὶ ἀναίσθητον· καὶ δουλικὸν ποῦ σοῦ δένει τὰ χέρια, καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς, γίνεσαι σκλάβος τοῦ σκλάβου σου καθὼς ἔγινεν ὁ ἄγιος τοῦ Συναξαριοῦ, γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δούλος ἐνὸς ἀρχαίου σακᾶτη ποῦ τὸν ἤθε παραπεταμένο στὸ δρόμον καὶ τὸν πῆρε στὸ κελλὶ του καὶ τὸν ἔθρεψε καὶ τὸν ἔντυσε καὶ τὸν καθάρωσε καὶ ὑπόμεινε τὰ βρισιδία του καὶ τοὺς θαρμούς του. Ἡ μὸδα εἶνε ἡ φεντιᾶ ποῦ παρορσιάζεται μὲ τὴ δύναμιν τῆς ἀλήθειας, ὅπως τοῦ μύθου ὁ ὄνος ὁ «δορᾶν λέοντος περιβληθείς» εἶνε ἡ ἀσχημίαν ποῦ μιὰ στιγμὴ σὲ ξιπάξει μὲ τὸ μαγικὸν ραβδὶ τῆς ὁμορφιάς. Δὲν εἶνε μόνον τῶν γυναικῶν ἀρχόντισσα ἡ μὸδα· εἶνε τοῦ κόσμου ἀρρώστια· δὲν περιορίζεται μόνον στὴ φορεσίαν καὶ σ' ἄλλ' ἀνακατόνεται πολλά. Ὅπου δὲν ἔχουμε δικὰς μας γνώμες κ' ἀγάπες δικὰς μας (καὶ μὲ τὸ δικὸν ἡμῶν δὲ θέλω νὰ εἰπῶ πράγματα βγαλμένα μὲ τὸ ἔτσι θέλω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας μόνον γιὰ νὰ φαινόμεσθε πὼς εἴμαστε πρωτότυποι καὶ πὼς δὲ μοιάζουμε τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ πράγματα ποῦ τὰ νιώθουμε καλὰ καλὰ καὶ τὰ πιστεύουμε σωστὰ σωστὰ) ὅπου δὲν ἔχουμε γνώμες κ' ἀγάπες δικὰς μας, ἐκεῖ δὲ ντυνόμαστε μόνον, μὰ καὶ συλλογίζομαστε καὶ μιλοῦμε καὶ γράφουμε καὶ ζοῦμε, ὄχι μὲ τὸ λόγον, ἀλλὰ μὲ τὴ μὸδα.

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ.

ἈΝΑ ΤΟ ἈΣΤΥ

Ἡ νύξ τῆς παρελθούσης Πέμπτης διήλθεν ἀγωνιώδης διὰ πολλοὺς δευσιδαίμονας ἀθηναίους. Ὁ ἴδιος φόβος ὑπῆρχε καὶ διὰ τὴν ἡμέραν· ἀλλὰ τῆς νυκτὸς τὸ σκότος τὸν ἐξάπτει, τὸν ὑπενθυμίζει περισσότερο. Ὑπῆρχε θρύλλος ὅτι αἱ Ἀθηναὶ καὶ ὁ Πειραιεὺς θὰ κατεστρέφοντο ὑπὸ σεισμοῦ. Τοῦτο τοῦλάχιστον ἐπροφήτευσεν πρό τινων ἡμερῶν γρατὰ τις μυστηριώδης, συνοδεύσασα τὴν προφητείαν καὶ διὰ θαύματος. Ἀκούσατε πὼς συνέβη τὸ πρᾶγμα. Εἰς τὴν ἀμαξοστοιχίαν τοῦ Σιδηροδρόμου—ποῖου δὲν ἤξεύρω καλὰ—εἰς ἧλθε ἓνα πρῶτ' γρατὰ τις πτωχὴ, τὴν ὅποιαν ὅμως ὁ ὑπάλληλος ἐξέβαλεν, διότι οὔτε εἰσιτήριον εἶχε, οὔτε χρήματα νὰγοράσῃ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦτο ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ξεκινήσῃ ὁ Σιδηροδρόμος. Ἐβαλαν καὶ δευτέραν μηχανήν, ἔδωκαν ὅλην τὴν δύναμιν εἰς τὸν ἀτμὸν. — Τίποτε. Ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθησαν νὰ ἐμδάσουν πάλιν τὴν γρατὰν, τὴν ἐξῶσιν τῆς ὁποίας πολλοὶ ὑπεδείκνουν ὡς τὴν αἰτίαν τοῦ παραδόξου φαινομένου καὶ τότε μόνον ὁ σιδηροδρόμος ἔφυγε σὰν πουλί. Καθ' ὅδον ἡ γρατὰ ὠμίλησε πρὸς τοὺς συνταξιδιώτας καὶ τοὺς εἶπεν ὅτι σεισμὸς θὰ καταστρέψῃ—καὶ ὥρισε τὴν ἡμέραν ἧτις ἦτο ἡ παρελθούσα Πέμπτη,—τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ ἔγεινεν... ἄφαντος. Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἤμποροῦσε νὰ γίνῃ ἴσως πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν σιδηροδρόμων, καὶ ὅμως πολλοὶ τὸ ἐπίστευσαν ὡς σημειρὸν καὶ εἶπον ὅτι ἡ γρατὰ ἐκείνη ἦτο ἡ Παναγία. Διὰ τοῦτο τὴν νύκτα τῆς Πέμπτης δὲν ἐκοιμήθησαν, ἀφ' οὔ μάλιστα ὑπενθύμισεν τὴν προφητείαν σεισμὸς ἀρκετὰ ζωηρὸς συμβᾶς τὴν ἐνάτην τῆς ἐσπέρας. Νὰ εἰπῶμεν ὅτι εὐτυχῶς ἡ πρῶτ' ἀπέδειξε τοὺς φόβους τούτους ματαίους;

Τὴν πόλιν μας συνεκίνησεν ἡ εἰδησις τῆς ἐν Σκαρμαγκᾶ φοβερᾶς ἐκρήξεως. Κρότος ἰσχυρὸς, ἀντηχήσας τὴν ἐνδεκάτην πρωϊνὴν τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἐνέπνευσε φοβερὰς ὑπονοίας, αἱ ὅποιαι δὲν ἐβράδυναν νὰποδειχθῶν ἀληθεῖς. Αἱ δημόσιαι πυριτιδαποθήκαι εἶχον ἀνατιναχθῆ εἰς τὸν ἀέρα, μεταβληθεῖσαι εἰς ἐρείπια ὑπὸ τὰ ὅποια εἶδον οἰκτρὸν θάνατον δεκαεπτὰ ἄνθρωποι, οἱ δυστυχεῖς ἀξιοματικὸι μετὰ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μεταδάντες ἐκεῖ τὴν πρωϊαν ἐκείνην πρὸς παραλθὴν πυριτιδος. Δύο μόνον ἐπέζησαν τοῦ φοβεροῦ δράματος, ἑλεεινοὶ καὶ κατασυντετριμμένοι, ἐκ τῆς καταθέσεως δὲ τούτων περιμένεται νὰ γνωσθῇ ἡ ἱστορία τῆς ἐκρήξεως, περὶ τῆς ὁποίας τινὲς καὶ ἐκφράζουν ὑπονοίας ὅτι δὲν εἶμπορεῖ νὰ εἶνε ὅλως τυχαία. Ἐκτὸς τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ἡ ἐκρήξις στοιχίζει εἰς τὸ Κράτος ὑπὲρ τὰς 800 χιλιάδας δραχμῶν, τὴν ἀξίαν τῶν καταστραφειῶν ἀποθηκῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς πολεμοφοδίων.

